

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
w Zespole Szkolno Przedszkolnym nr 1 w Krakowie**

Opracowała
mgr Edyta Grabowska

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013.532 z dnia 7 maja 2013 r.). Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej... prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ WSDZ

- Dyrektor Szkoły
- Doradca zawodowy
- Pedagog, Psycholog,
- Wychowawcy klas I-III, IV- VI i VII – VIII
- Nauczyciele

Wg Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. działaniami w zakresie doradztwa zawodowego objęte od 1. września 2018r.:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego,
- oraz klasy I- VIII w zreformowanej szkole podstawowej.

FORMY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Preorientacja zawodowa dla przedszkola

- mająca na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień, realizowana na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego przez nauczycieli wychowania przedszkolnego.

2. Orientacja zawodowa dla klas I–VI szkoły podstawowej mająca na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień, realizowana na lekcjach wychowawczych przez nauczycieli wychowawców.

3. Doradztwo zawodowe dla klas VII–VIII szkoły podstawowej realizowane w wymiarze 10 godzin w każdym roku szkolnym przez szkolnego doradcę zawodowego w oparciu o przygotowany program nauczania oraz nauczycieli wychowawców na lekcjach wychowawczych.

CEL OGÓLNY WSDZ

- Kształtowanie w uczniach właściwych przekonań, wartości oraz postaw zmierzających do podejmowania przez nich właściwych decyzji edukacyjno -zawodowych.
- Przygotowanie uczniów szkoły podstawowej do wyboru kierunków kształcenia i zawodu poprzez samopoznanie, poznanie rynku pracy
- Przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie
- Wspieranie uczniów w doradzaniu kierunków dalszego kształcenia, wyboru zawodu i planowania kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym zakresie

CELE SZCZEGÓŁOWE WSDZ

Uczeń po odbyciu cyklu zajęć z doradztwa zawodowego oraz uzyskaniu informacji na innych lekcjach realizujących założenia Rozporządzenia MEN z 16.08.2018r. ws. doradztwa zawodowego:

- powinien posiadać informacje na temat różnych grup zawodowych (charakter wykonywanej pracy, wymagania do konkretnego zawodu, przeciwwskazania zdrowotne)
- rozwija swoje zainteresowania i umiejętności, wie jak się uczyć
- rozwija umiejętność pracy w zespole (komunikatywność, zaangażowanie, właściwe relacje społeczne, współpraca w grupie)
- rozwija umiejętność podejmowania decyzji
- jest otwarty i przygotowany na wyzwania współczesnego świata (gotowość do zmian)
- powinien znać swoje predyspozycje zawodowe, mocne i słabe strony, własne ograniczenia, umiejętności, zainteresowania i uzdolnienia
- powinien świadomie umieć zaplanować swoją ścieżkę edukacyjno – zawodową (karierę zawodową)

Rodzice

- zostaną uświadomieni o istotnej roli rodzica/ opiekuna prawnego w procesie przygotowania dziecka do wyborów edukacyjno – zawodowych
- zostaną wskazane źródła informacji – informatory, publikacje, adresy internetowe

Nauczyciele wychowawcy

- wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu określając jego ścieżkę edukacyjną i zawodową
- umożliwiają rozwój zainteresowań i dołności uczniów
- realizują tematy zawodoznawcze podczas lekcji wychowawczych
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji

WSPÓLPRACA

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 3 w Krakowie- organizacja spotkań z uczniami na terenie szkoły w ustalonych wcześniej terminach.

METODY i FORMY PRACY

- zajęcia doradztwa zawodowego
- lekcje wychowawcze
- warsztaty zawodoznawcze organizowane przez PPP nr 3
- spotkania z przedstawicielami zawodów
- targi edukacyjne, giełdy szkół: „Festiwal Zawodów” dla uczniów klas VIII, udział w giełdach szkół ponadpodstawowych wg grafiku aktualnego na dany rok szkolny.

TREŚCI PROGRAMOWE wynikające z Rozporządzenia MEN ws. doradztwa zawodowego z 16. sierpnia 2018r. ujęte w Szkolnym Programie Wychowawczym dla poszczególnych etapów edukacyjnych.

Plan pracy wychowawcy dla poszczególnych klas zawiera wymagane treści z zakresu doradztwa zawodowego i jest uaktualniany na początku każdego roku szkolnego.

I. Przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych

1. POZNANIE SIEBIE

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

II Klasy I-III szkół podstawowych

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania gmpy, wskazując na podstawowe czynności zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

III Klasy IV-VI szkół podstawowych

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych gmp, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO- ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

IV Klasy VII i VIII szkół podstawowych

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno- zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno- zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

EWALUACJA WSDZ

Ewaluacji poddawani są uczniowie klas VII i VIII wypełniając ankietę po zakończeniu bloku zajęć z doradztwa zawodowego. Podsumowania dokonuje doradca zawodowy. Na podstawie wyników ankiety szkolny doradca zawodowy dokona ewentualnej modyfikacji WSDZ. Dodatkowo nauczyciele przedmiotów w ankiecie ewaluacyjnej wykażą tematy lekcyjne zrealizowane w roku szkolnym 2018/2019, uwzględniające treści doradztwa zawodowego wynikające z treści Rozporządzenia.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Lp.	ZADANIE	FORMA DZIAŁANIA	REALIZATOR	TERMIN
-----	---------	-----------------	------------	--------

1.	Opracowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego	konsultacja	doradca zawodowy	wrzesień 2018
2.	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z WSDZ, zaopiniowanie systemu	prezentacja	doradca zawodowy	wrzesień 2018
3.	Prowadzenie zajęć doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII	warsztaty	doradca zawodowy	cały rok szkolny
4.	Rozmowy diagnostyczno- doradcze w zakresie wyboru zawodu.	spotkania indywidualne i grupowe	Psycholog, doradca zawodowy z PPP nr 3	cały rok szkolny wg odrębnego grafiku
5.	Realizacja treści programowych dla klas I-III. Zapoznanie się z pracą w różnych zawodach.	W ramach zajęć edukacyjnych wg planu nauczyciela	wychowawcy klas I-III	cały rok szkolny
6.	<p>Realizacja treści programowych dot. doradztwa zawodowego na lekcjach wychowawczych w klasach IV-VIII wg programu wychowawczego właściwego dla każdego poziomu. Rozmowy z wychowawcą klasy.</p> <p>KLASA IV:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dlaczego warto się uczyć i rozwijać? 2. Aktywność fizyczna, a zdrowy styl życia człowieka. 3. Mam prawo do bycia sobą- zachowania asertywne. 4. W wielu rzeczach jestem dobry- prezentacja zainteresowań i hobby. 5. Wolontariat jako bezinteresowna forma pomocy innym. 6. Motywująca rola oceny. Ocena i samoocena. 7. O porozumiewaniu się ludzi –umiejętność mówienia i słuchania. 8. Jak mnie widzą, tak mnie piszą. 9. Higiena pracy ciała i umysłu. 10. Autorytet – człowiek którego podziwiam. 	Godziny wychowawcze	wychowawcy klas IV-VIII	cały rok szkolny

<p>KLASA V:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtujemy własną przyszłość - rola nauki w kreowaniu drogi życiowej. 2. Jak uczyć się skutecznie? 3. Idea wolontariatu - dlaczego pomagamy innym? 4. Znaczenie wartości w życiu człowieka: bezpieczeństwo, dyscyplina, kreatywność, odpowiedzialność, miłość, lojalność, nauka, zrozumienie, wspólnota, piękno, sprawiedliwość, mądrość, przyjaźń, wiedza, uczciwość, poważanie, tradycja, wolność, pasja, niezależność, prawość, rodzina, rozwój, prawda, porządek, patriotyzm. 5. Rola kultury i sztuki w życiu człowieka. <p>KLASA VI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kim chciałbym być? – moje marzenia i dążenia. 2. Zainteresowania i hobby- lekarstwo na nudę”. Zachęcenie do aktywnego udziału w pracy kół przedmiotowych i kół zainteresowań. 3. Umiem efektywnie uczyć się w domu – jak planować pracę, naukę i odpoczynek. 4. „Jak cię widzą, tak cię piszą” – dobre obyczaje w życiu codziennym. Kultura stroju, języka i zachowania. 5. Wartość pracy w życiu każdego człowieka. Mój szacunek do pracy rodziców i opiekunów. 6. Spotkanie z przedstawicielem straży miejskiej lub policji. 7. Wartości ważne w moim życiu. <p>KLASA VII:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bądź bardziej zorganizowany. 2. Powiedzcie mi jaki jestem – obiektywne spojrzenie na siebie. <p>KLASA VIII:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Do jakiej szkoły? 			
--	--	--	--

	2. Jak efektywnie się uczyć? 3. Nauka, zawód, praca. 4. Przed decyzją wyboru szkoły. 5. Informacje o szkolnictwie ponadpodstawowym.			
7.	Realizacja treści z zakresu doradztwa zawodowego na lekcjach przedmiotowych.	Lekcje przedmiotowe	Nauczyciele	cały rok szkolny
8.	1.Wycieczki zawodoznawcze dla uczniów klas VIII	1.Targi edukacyjne- „Festiwal zawodów”. 3. Dni Otwarte szkół ponadpodstawowych	doradca zawodowy, doradca zawodowy, wychowawcy klas VII- VIII uczniowie indywidualnie	Wg odrębnego grafiku
9.	Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną Nr 3, ul. Konfederacka w Krakowie	warsztaty dla uczniów	psycholog, doradca zawodowy	Wg odrębnego grafiku
10.	Omówienie dokumentacji i kryteriów przyjęć uczniów do szkół ponadpodstawowych	pogadanka dla rodziców i uczniów klas VIII	Wychowawcy podczas godzin wychowawczych, doradca zawodowy podczas zajęć	marzec-kwiecień 2019
11.	Zapoznanie Rodziców uczniów klas VIII z terminami rekrutacji 2019/2020.	Prezentacja multimedialna	Doradca zawodowy- Zebranie z Rodzicami	Listopad 2018/ luty 2019

SUGEROWANE ŹRÓDŁA do wykorzystania podczas zajęć:

www.ore.edu.pl – zakładka Doradztwo zawodowe
www.koweziu.edu.pl